

מסורת הש"ס

א) שבעות מ: (נעיל ה).
ב) שבעות מ: א ב"ק קו:
ג"ש, ד) נעיל ב: ושי"ן,
ה) ע"ו סג. ב"ב קלג:
קדוש כח: נדרים טו:
מורה כט: [תוס' קדושין
פ"א תוספתא ב"ק פ"ד
תוספתא ערבין פ"ד],
ו) ע"ז סג. ו"ב"ק סח: ע"ש
סט: חולין קלט.
מורה ט.
טו: ערבין כ"א, ו) דף
מה: א, ח) [יעב"ז מ"ו],
ט) [חולין כ"ל דף מ: דייטו
כפולתא של ר' ישמעאל
ור"ט], ו) [ערין לע"ב],

תורה אור השלם

- קאיש בי יקדש את ביתו קדש ליהוה ויהעריכו הבית בין טוב ובין רע כאשר יצריך אותו הבית בן יקום: ויקרא כז יד

הגהות הגר"א

[א] גב' אלא שמקפה אחד בפנינו. כ"ז וכה"ג. דלי בשחק לא מהני ראייה. ריטב"א וטור (ועמ"ש רבנו בחיי"ם ס"י קל"ח ס"ק ט"ו דלא כמ"ם שש"ך שם דעת הטור):

מוסף רש"י

משביעין אותו שבעות היסת. שכן שומא, ששמו חכמים עליו שבעה, כמו (שמואל א טו) אס היסדוק (י' שבעות ח) שבעה שהסמו חכמים לך להסיתו להודות, וטעמא מפרש בשבעות (שם) חזקה אין אחד טוען אלא"כ יש לו כידו (יער' ח), שניהם נשבעים ונרטלים מבעל הבית. דאמר ליה חנוני לא מהימנו לי פוטלים בשבעה, לא האמתניהו דלא אמרת לי כהדי הכ להו, וכן שועלן אמר ליה לא מהימן לן חנוני בשבעה (שברשות חח). שלש שבעות משביעין אותו. את שומר חנם האומר נגנבה שבעה שלא פשעתי בה. נשמירתו כשנגנבה, דלי פשע זה חייב דכתיב על כל דבר פשע (ב"ק קד). שבעה שלא שלחתי בה יד. ליטות זה קודם לכן דאם שלח זה יד קמה ליה כרשותיה. דנעשה גולן עליה ומחייב כחושבן וכ"ש בגביה ואכירה (שם).

שנים אוהזין פרק ראשון בבא מציעא

משביעין אוסו. לשאינו מודה במקלח: **נימא מיגו**. דמעין פניו לכפור הכל לאו לאשתמוטי בעי וחסדו אשבעה: **שניהם נשבעים**. גבי חנוני על פנקסו וקשה לי אמאי שקה למתני' דשבעות^(א) ומייתי לה מזרייתא: **נימא מיגו**. כיון דחד מינייהו ודאי חשד אממונא: **שלש שבעות משביעין אוסו**. לשומר חנם

שטוען נגנבה: **שלא שלחתי זה יד**. לעשות מללכתי דלי שלח זה יד הוי גזלן עליה ומחייב באונסיה ואפילו

נאנסה כרשותיה היא קיימא וידידיה

היא: **נימא**. גבי שבעה שאינה

כרשותי מיגו דחשד אממונא שמה

כרשותיה הוא וכופר זה חשד נמי

אשבעתא: **אזני אמר**. טעמא דמתני'

לאו כדר' יוחנן דלי הוה חשד לן

אהולך ותוקף בטלית חזירו חנם הוה

לן חסדו אשבעה אלא חיישינן שמה

מלוה ישנה יש לו עליו על זה ומכיר

בו ששכח ויכפור בו והולך ותוקף

בטליתו ונשבע שיש לו זה דמי חיהי

וטלית זו שלו דהא אפי' גלימא דעל

כתפיה שעבד ליה: **אי הכי**. אמאי

רמו עליה שבעה כיון דלי לא הוי

עליה לא הוי תפיס זה: **נשקל כנא**

שבעה. לגבות מלוה שלו: **ולא פרשי**

מספק ממונא. אכל מודאי דממונא

פרשי ומאן דלא פריש חשד נמי

אשבעתא: **תקפה אחד**. הויתא מיד

חזירו בחזקה והרי כולה בידו קודם

שנשבעו: **יולאה מסתא ידו של אחד**

מסא. יולאה^(ב) (לכדו) לפני ב"ד מתחת

יד האחד שהוא לכדו אחוז זה ולא

חזירו: **כראיא**. כעדים: **כדקפני**.

זה לכדו אחוז זה ובא: **אלא לאו**

נו. וכדאוקמינן דשחק ולצסוף ניוח:

אפי' לסומכוס נו. כלומר ואליבא

דסומכוס דמיקל בחלוקה ולא מזריך

אפי' שבעה איצטרך לאשמועין

כדכ"ג מודי סומכוס דאפי' כשבעה

לא שקיל דהא לאו ממון המוטל בספק

הוא: **דמרינא לאו כלום היא**. ואין

שור שחוט לפניך ולא דמי לנמנא

עוברה כזזה (ב"ק דף מו.). **ואפ"ל**.

כשאלתנו לפשוט דמוליאן אותה מידו

ויחלוקו: הקדישה. בלא תקפה: **אינה**

מקודשת. דלא אליס הקדישה מתקפה:

הא לא תקפה. ואין יכול להקדישה:

מסותא

ואלא הא^(א) דאמר רב נחמן משביעין אותו

שבעת היסת נימא מיגו דחשיד אממונא

חשיד אשבעתא ותו הא^(ב) דתני רבי חייא

שניהם נשבעין ונוטלין מבעה"ב נימא מיגו

דחשיד אממונא חשיד אשבעתא ותו הא^(ג)

דאמר רב ששת אשלש שבועות משביעין

אותו שבעה שלא פשעתי בה שבעה שלא

שלחתי בה יד שבעה שאינה ברשותי נימא

מיגו דחשיד אממונא חשיד אשבעתא אלא

לא אמרינן מיגו דחשיד אממונא חשיד

אשבעתא אביי אמר חיישינן שמא מלוה

ישנה יש לו עליו אי הכי נשקול בלא שבעה

כאלא חיישינן שמא ספק מלוה ישנה יש

לו עליו ולא אמרינן תפיס ממונא מספיקא

משתבע נמי מספק אמר רב ששת בריה

דרב אידי פרשי אינשי מספק שבעה ולא

פרשי מספק ממונא מאי טעמא ממון איתיה

בחזרה שבעה ליתיה בחזרה: **בעי ר' זירא**

תקפה אחד בפנינו מהו היכי דמי אי דשתיק

אודיי אודי ליה ואי דקא צווה מאי הוה ליה

למעבד לא צריבא דשתיק מעיקרא והדר

צווה מאי מדאשתיק אודיי אודי ליה או דלמא

כיון דקא צווה השתא איגלאי מילתא דהאי

דשתיק מעיקרא סבר הא קא חזו ליה רבנן

אמר רב נחמן ת"ש יבד"א ששניהם אדוקין בה

אבל היתה טלית יוצאת מתחת ידו של אחד

מהן המוציא מחבירו עליו הראיה היכי דמי אי

נימא כדקתני פשיטא וא' אלא שתקפה אחד

בפנינו לא הכא במאי עסקינן יבגון דאתו לקמן

כדתפיסו לה תרוייהו ואמרינן להו זילו פלוגו

ונפקו והדר אתו כי תפיס לה חד מינייהו האי

אמר אודיי אודי לי והאי אמר בדמי אגתרי

ניהליה דאמרינן ליה עד השתא חשדת ליה

בגולן והשתא מוגרת ליה בלא סהדי ואיבעית

אימא כדקתני דאתו לקמן כי תפיס לה חד

מינייהו ואידך מסרך בה סרוכי ואפילו

לסומכוס דאמר ממון המוטל בספק חולקין

מסותא

בלא שבעה מודה סומכוס ידסרכא לאו כלום היא אם תמצי לומר תקפה

אחד בפנינו מוציאין אותה מידו הקדישה אינה מקודשת אם תמצי לומר

תקפה אחד בפנינו אין מוציאין אותה מידו הקדישה בלא תקפה מהו כיון

(ה) דאמר מר יאמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט דמי כמאן דתקפה דמי או דלמא

השתא מיהא הא לא תקפה וכתב יואיש כי יקדיש את ביתו קדש וגו'

ימה ביתו ברשותו יאף כל ברשותו לאפוקי האי דלא ברשותו ת"ש דההיא

מסותא

ו.

אלא הא דאמר רב נחמן. מימה הא הכא נמי משתמיט וי"ל דרב

נחמן מחייב שבעת היסת אפי' היכא שזבעו ואמר זה

החפץ שהוא צידך שלי הוא דלא שייך אישתמוטי וכן פי' רב האי

גאון שמשביעין שבעת היסת אקרקעות אע"ג דלא שייך זהו

אישתמוטי וקשה דכפ' שבעת הדיינים

(דף מ: ושם ד"ה אישתמוטי) משמע דלא

מחייב שבעת שבעת היסת אלא משום

אישתמוטי דקא פריך אדרבה אין

אדם מעין ומשני דמשתמיט וי"ל כיון

דנשאינו צעין משתמיט אף כשהוא

צעין לא פלוג רבנן אי נמי אקושיא

דר' חייא סמך: **דרתני ר' חייא**.

הקשה רש"י אמאי לא מייתי מתני'

דשבעות וי"ל דע"י ר' חייא שנאה

רבי דלמוכח התם (דף מו:):

שבעה שלא שלחתי בה יד.

פרש"י דאם שלח זה

יד אפילו נאנסה חייב ואף על פי

דמשהחזירה פטור כדקתני דהמפקיד

(לקמן דף ט"ז) מ"מ שמה נאנסה קודם

שהחזירה אכל קשה משלהי האומנין

(לקמן דף פג). דקאמר ונשבר או נשבה

אין רואה הא יש רואה יציא ראייה

ויפטור והא שמה שלח זה יד וי"ל

שיפטור משבעה שנאנסה אך ישבע

שלא שלח זה יד אי נמי שלא שלחתי

זה יד אינו נשבע אלא ע"י גלגול

שבעה שלא פשעתי זה וכשיש רואה

שנאנסה פטור לגמרי ור"ת מפרש

אפי' ע"י גלגול לא ישבע היכא שהיא

מתה בפנינו דאין מנגלגלין אלא בדבר

הדומה דלמה י"ל ששלח בו יד דדוקא

בשותפין שחלקו ונתחייב שבעה

ממקום אחר מנגלגלין משום דמורי

הימרא ושבעה שלא שלחתי זה יד

מפרש ר"ת שלא אכלה דאינו בכלל

שבעה שלא פשע זה ושאינה כרשותו:

ספק מלוה ישנה יש לו עליו. וההיא

דמשביעין אותו ג' שבעות

ודשמיס נשבעין ונוטלין נמי חיישינן

שמה מלוה ישנה יש לו עליו ולכך

אין לפטורו בלא שבעה וגם לא

יטול בלא שבעה אכל בגזולן ודאי

וכופר בפקדון אין להכשיר מטעם

שמה ספק מלוה ישנה יש לו עליו:

ממון אפשר בחזרה. אם לא זכור

יחזיר ולא יעכזנו מספק

אכל אין לפרש אם זכור שאינו חייב

לו יחזיר אכל אם לא זכור יעכזנו

אע"פ שידע שלא זכור עוד דא"כ גם

מספק שבעה לא יפרוש:

אגרת ליה בלא סהדי. ואינו נאמן

במיגו דלי צעי אמר תקפה

ממני דמיגו במקום עדים הוא:

עין משפט נר מצוה

בח א מיי פ"ו מהל'

שאלה ופקדון הלכה

א סמג עשין פח טו"ע

ח"מ ס' (רלו סעיף ח

וס') דאם סעיף ב:

בבב ב טו"ע ח"מ ס' כז

סעיף ג:

ל ג ד מיי פ"ט מהל'

טוען ונטען הלכה יג

וע' בהשגות ונמ"מ טור

ש"ע ח"מ ס' קלה סעי'

ח:

לא ה מיי שם הל' יא

טו"ע שם סעיף ה:

לב ו מיי שם הל' יב

טו"ע שם סעיף ו:

לז ז מיי פ"ט מהלכות

מנכרה הל' א סמג

עשין פכ טו"ע י"ד ס'

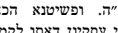
רנח סעיף יג:

לד ח מיי פ"ו מהל'

ערבין הל' כב סמג

עשין קלג טו"ע שם

סעיף ז:

רבינו חננאל

והא דאמר רב נחמן ג'

שבעות משביעין אותו

כ"י הוא כפ' הגדול קמא.

ואסקי' פרשי אינשי מספק

שבעה ולא פרשי מספק

ממונא מאי טעמא ממון

אפשר בחזרה. שבו' לא

אפשר בחזרה. בעי ר'

זירא תקפה א' בפנינו מהו

כ"י ת"ש בד"א בששניהם

אדוקין בה אבל אם היה

יוצא מתחת ידי אחד

המע"ה. ופשיטא הכא

במאי עסקינן דאתו לקמן

שניהו אדוקין בה ואמרי'

להו דיהא הוא דלעילוי לה

ואזלו והדרי כי תפיס לה

חד מנהון וטעין דאורי לי

ואמר לי שקלא דידך היא.

ואידך עשין אגרתה ליה

א' תפיס בהדאי וטעין בה

והשתא אמרת אגרתה ליה

בלא סהדי שקרא אנת.

א' בעית תימא לעולם

דאתו לקמן כי תפיס לה

חד ואידך מסרך סרוכי

דאמרי' אפילו סומכוס

דאמר ממון המוטל בספק

חולקין בלא שבעה מודה

סומכוס דסרכא לאו כלום

היא. אם תמצא לומר

תקפה א' בפנינו מוציאין

אותו מידו הקדישה אינה

מקודשת. ואם תמצא

לומר אין מוציאין אותה

מידו הקדישה מקודשת.

דאמרי' בלא תקפה מהו

מי אמרי' כיון דאמר מר

אמירתו לגבוה כמסירתו

להדיוט דמי כמאן דתקפה

דמי או דלמא השתא מיהא

הא לא תקפה. ת"ש דההיא